

Det vil ikke være foreneligt med den almindelige instansordning, hvis afgørelser truffet af dommerfuldmægtige i Højesteret skulle kunne kæres til en underordnet domstol.

Justitsministeriet kan derfor tilslutte sig Højesterets forslag om at etablere en klageordning svarende til ordningerne med hensyn til klager over Højesterets justitssekretærs afgørelser om beregning af retsafgift (retsafgiftslovens § 64) eller om aktindsigt i retsbøger m.v. (retsplejelovens § 41).

Klager over fuldmægtigenes afgørelser vil kunne afgøres af et af Højesteret nedsat udvalg bestående af mindst 3 dommere, jf. retsplejelovens § 2 a, stk. 2. Henset til sammenhængen med forberedelsen af ankesagen vil det være naturligt at lade det permanente Ankeudvalg behandle disse klagesager.

Da en fuldmægtigs afgørelser således vil kunne indbringes direkte for Ankeudvalget, vil der næppe i samme omfang som ved subsidiære afhøringer være behov for at anvende den ovenfor beskrevne fremgangsmåde med at udsætte afhøringen med henblik på, at parterne kan forelægge tvisten for Ankeudvalget til afgørelse. Det er dog efter forslaget ikke udelukket at anvende denne fremgangsmåde.

I overensstemmelse med Højesterets forslag foreslås klagefristen fastsat til 2 uger svarende til fristen for kære, jf. retsplejelovens § 394, stk. 1.

I lighed med, hvad der gælder for klageordningerne vedrørende justitssekretærens afgørelser, foreslås der ikke fastsat nogen retsafgift for indgivelse af klage over fuldmægtigenes afgørelser i forbindelse med gennemførelse af afhøringer.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 2 b, stk. 3.

7.4.4. Møderet for advokater

Kun advokater, der har møderet for Højesteret, kan møde i en retssag for Højesteret, jf. retsplejelovens § 134.

Efter retsplejelovens § 136, stk. 1, kan en advokat under retssager som udgangspunkt kun give møde ved en anden, såfremt denne er advokat og berettiget til at give møde for vedkommende ret. Retsplejelovens § 136, stk. 2, bestemmer dog, at »uden for mundtlig forhandling i retssager kan en advokat møde for enhver ret ved sin autoriserede fuldmægtig eller en anden advokat«.

Det må efter retsplejelovens forarbejder lægges til grund, at begrebet »mundtlig forhandling« omfatter retsmøder, hvor der foregår en egentlig »plædering« (dvs. procedure), jf. Udkast til lov om domsmagtens, den offentlige anklagemyndigheds, politimyndighed-

ens samt sagførervæsnets ordning (1899), motiverne sp. 76. Begrebet må således antages at omfatte domsforhandling og formentlig også mundtlig forhandling af kæremål og et særligt forberedende møde efter retsplejelovens § 355, jf. Gomard: Civilprocessen (4. udg. 1994), s. 151, note 52. Derimod kan begrebet næppe antages at omfatte retsmøder, hvor der alene skal foretages afhøringer, jf. H. Munch-Petersen: Den Danske Retspleje, 1. del (2. udg. 1923), s. 115.

En advokat med møderet for Højesteret vil derfor efter de gældende bestemmelser i retsplejeloven formentlig ikke være afskåret fra at lade sig repræsentere ved en anden advokat (uden møderet) eller en advokatfuldmægtig under afhøring ved en af Højesterets dommerfuldmægtige.

Justitsministeriet finder imidlertid, at alene advokater, som har møderet for Højesteret, bør kunne repræsentere parter under afhøringer, som forstås af en af Højesterets fuldmægtige. Det bemærkes i denne forbindelse, at Højesteret har anført, at det i almindelighed er mest hensigtsmæssigt, at afhøringer forestås af de advokater, der skal møde for Højesteret under domsforhandlingen, og at dette også er det sædvanlige i praksis.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 2 b, stk. 2.

8. Klager over anklagemyndighedens sagsbehandling

8.1. To-instansprincippet i retsplejeloven

Retsplejelovens kapitel 10 blev ændret i 1992 (lov nr. 385 af 20. maj 1992). Forud for ændringen kunne en afgørelse om strafforfølgning påklages hele vejen op i det administrative hierarki. Var afgørelsen truffet af politimesteren, kunne den derfor indbringes for statsadvokaten som 2. instans, for Rigsadvokaten som 3. instans og for Justitsministeriet som 4. instans. Lovændringen i 1992 betød, at en afgørelse om strafforfølgning nu kun kan påklages én gang, f.eks. fra politimesteren til statsadvokaten (to-instansprincippet).

Regler om klagebegrænsning, der svarer til retsplejelovens kapitel 10, findes endvidere i retsplejelovens kapitel 93 a (om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning) og kapitel 93 b (behandling af klager over politipersonalet).

I administrativ praksis har det tidligere været lagt til grund, at klagebegrænsningsreglerne i retsplejelovens kapitel 10 ikke har nogen betydning for adgangen til at klage over (påståede) formalitetsmangler, f.eks. manglende grundelse, inhabilitet m.v. Det betød, at der kunne klages over f.eks. politimesterens grundelse for afgørelsen hele vejen op til Justitsministeri-